

Terug naar de bron

In het weekend van **25-26 april** vond in Haarlem en omgeving het **eerste Oase-weekend** plaats.

Ongeveer 100 mensen namen deel aan een of meer activiteiten. De deelnemers waren afkomstig uit vrijwel alle delen van Nederland. Van de vijf Vlaamse deelnemers die zich aangemeld hadden moesten er drie zich op het laatste moment afmelden vanwege familieomstandigheden, met het gevolg dat **Christa Maes en Herman Thierens** van de werkgroep Natuurtuin Hof ter Saksen in Beveren veel aandacht kregen. Uit het verslag dat zij ons opstuurden - en waar we met hun toestemming in dit artikel vrijelijk uit citeren - bleek dat ze dat best op prijs konden stellen. Van hun volledige verslag (3 kantjes A4) kunt u eventueel een kopie aanvragen bij de redactie.

De **deelnemers** vormden een goede doorsnee uit de lezersgroep van Oase, de meerderheid van de deelnemers is nauw betrokken bij een openbare heemtuin (meestal als beheerder), maar er waren ook 'particuliere' heemtuinvrienden, kwekers, biologen, tuinontwerpers en mensen die meer vanuit de educatieve hoek in natuurtuinen geïnteresseerd zijn.

Programma

Zaterdag 25 april werd een bezoek gebracht aan 'Thijsses Hof' in Bloemendaal en de natuurtuin van het Mendelcollege in Haarlem.

Zondag 26 april stonden de wijknatuurtuin in Haarlem-Schalkwijk en 'De Heimanshof' in Hoofddorp op het programma.

De deelnemende tuinen hebben zich ieder op een bij hen passende manier aan de 'collega's' voorgesteld (rondleidingen, diaries, fotoboeken, kleine tentoonstellingen) maar daarnaast was er ruimte voor ongedwongen onderlinge contacten. Hieraan bleek duidelijk behoefte te bestaan.

Thijsses Hof

Na de koffie en lekkere broodjes kwamen we bij elkaar rond de demonstratievijver. Hier verwelkomde Marianne van Lier de deelnemers.

(...) "Wij hebben dit weekend in het kader van het thema 'Terug naar de bron' geplaatst. En het leek ons dan ook goed, elkaar ook letterlijk te treffen op deze plek, waar het -tenminste wat Nederland betreft- in 1925 allemaal begonnen is. Het was Thijsses ideaal dat 'overal' zulke tuinen zouden ontstaan. Na een wat trage start is van dit ideaal uiteindelijk toch nog heel wat terecht gekomen, hiervan getuigt ook de 'Oase Heemtuin Gids'." Deze gids werd aan het einde van haar speech aan drie mensen officieel uitgereikt: "De eerste gids wordt aangeboden aan de man die Thijsses persoonlijk nog in 'zijn' Hof heeft meegemaakt en die zich al vele, vele jaren met

groot enthousiasme inzet voor deze tuin en die zelfs in de geest van Thijsses een leuk boekje over Thijsses Hof heeft geschreven, de heer **Holthuizen**. De tweede 'eerste' gids is voor de man, die om verschillende redenen herinneringen oproept aan die andere 'aartsvader', Eli Heimans. Niet alleen omdat hij werkt bij een van de drie 'Heimanshoven' die Nederland rijk is, maar

vooral ook omdat hij zich à la Heimans ongelooflijk heeft ingezet om de natuur dicht bij schoolkinderen te brengen: **Ton Engelman**.

Symbolisch voor al de mensen die, zelf geïnspireerd door Heimans en Thijsses, de fakkel verder hebben gegeven en op hun beurt weer inspiratiebron werden voor anderen (dit geldt voor alle aanwezigen, dus eigenlijk zouden we nu het liefst gewoon uit gaan delen) is de derde 'eerste' gids tenslotte voor **Harry Schokkenbroek**, de man die ons, de schrijvers van deze gids, Marianne van Lier en Willy Leufgen, aangestoken heeft met zijn enthousiasme voor heemtuinen."

Hierna vertelde de heer Holthuizen over de rijke geschiedenis van Thijsses Hof, die hij al zo'n 50 jaar van nabij meemaakt. Hij benadrukte het belang van een consistent beleid en beheer en was dan ook blij met het geringe *aantal* beheerders dat de Hof sinds 1925 gekend heeft en de deskundige adviezen van Dr. Ger Londo, die Thijsses Hof ook al sinds zijn N.J.N.-tijd kent.

Er werd mij gevraagd of ik wat wou vertellen over een weekend voor natuurtuinliefhebbers.

Er waren maar een paar kinderen.

Toen iedereen (bijna iedereen) er was gingen we eten.

Daarna werd er wat over de geschiedenis van de tuin verteld en nadat ze klaar waren kon je alleen of met een rondleider mee.

Ik moet zeggen: ik vind het een prachtige tuin.

Er is ook heel goed nagedacht over de indeling (denk ik).

Ik heb, en ook andere mensen, er heel wat geleerd.

We zijn die dag ook nog naar een schoolplein geweest. Dat was een schoolplein waarvan ze natuur hadden gemaakt.

Hopelijk doen ze meer van dit soort dingen.

Dimar Los, Voorschoten (11 jaar)

Zoals Dimar (zie kader) schrijft was er na de officiële aanbidding van de eerste gidsen en het verhaal van de heer Holthuizen ruimschoots de gelegenheid Thijsse's Hof te bekijken, al dan niet 'onder begeleiding'. Het was schitterend weer, zodat ook van de aanwezige bankjes en muurtjes volop gebruik gemaakt werd om te genieten van het uitzicht en de warmte van de zon. Het instructielokaal was ook open. Hier kon men een kleine tentoonstelling bekijken met boeken vol foto's en documenten uit het archief van Thijsse's Hof, zich informeren over de educatieve activiteiten van deze tuin en b.v. het boekje van de heer Holthuizen en een kopie van het beheersplan kopen.

Voor het hoveniershuisje werden de 'verse' gidsen verkocht en vlak daarbij had Willem Iven een doos met Genadekruid gezet. Hiervan mocht iedereen 'naar behoefte' mee naar huis nemen. Dit gebaar werd door velen zeer gewaardeerd.

Genadekruid

Natuurtuin bij het Mendelcollege

Vanaf 19.00 uur konden alle deelnemers zelf constateren dat het schoolplein van het Haarlemse Mendelcollege grondig omgevormd was. Spannende heuvels en vijvers waren opgeworpen en gegraven. Enorme steenblokken en stekelige struiken rondom de boompjes herinnerden ons er aan dat zo'n tuin 'leerlingbestendig' moet zijn. In veel opzichten is het een natuurtuin geworden die bij die leeftijdsgroep (12-18 jaar) past. Na de wandeling door de tuin, waarbij de meeste mensen toch wel graag een beetje in de buurt bleven van Ton Engelman, de bezieler en ontwerper, om zodoende de informatie uit eerste hand te krijgen, volgde een uiteenzetting in de aula van de school waar Ton d.m.v. een diapresentatie de ontwikkeling van deze schoolnatuurtuin, aangelegd in het midden van de jaren '70, schetste. Ton Engelman, die lange tijd leraar handvaardigheid op deze school was kon samen met een leraar Frans en een lerares biologie een commissie van leraren, ouders en leerlingen motiveren om gedurende 5 jaar het hele project af te werken. De leerlingen bleken met name in de aanlegfase erg enthousiaste werkers. Maar het was wel duidelijk dat er heel wat doorzettingsvermogen nodig is geweest voordat ook het overige personeel en de ouders ervan overtuigd raakten dat op deze school iets echt bijzonders ontstond. Na de diaserie bleken er nog heel wat vragen te zijn. Ton nam er rustig de tijd voor. Ook de aanwezige fotoboeken bevestigden voor de mensen die er nog een blik in konden werpen het beeld van een uniek project.

schoolnatuurtuin Mendelcollege

Wijknatuurtuin Haarlem - Schalkwijk

Op zondagmorgen bleek het weer helaas niet meer zo geweldig. Het was goed dat er in de wijknatuurtuin zoveel binnen te bekijken viel. Geurdie van Winkoop had een stevige diaserie voorbereid, waar niet alleen de deelnemers van het Oase-weekend, maar ook een aantal (vrijwillige) medewerkers van de wijknatuurtuin belangstelling voor hadden. Uit haar verhaal bleek overduidelijk dat, in tegenstelling tot 'normale' heemtuinen het hier in de eerste plaats om een *sociaal* project gaat. De wensen en behoeften van de mensen die aan de wijknatuurtuin meewerken staan dan ook voorop. Dat betekent dat er compromissen worden gemaakt als deze wensen en behoeften niet goed in overeenstemming te brengen zijn met de 'natuurtuinbeginselen'.

Na de diaserie heeft iedereen, ondanks het gure weer, de tuin bezichtigd. Vooral het huisje met het grasdak kreeg veel belangstelling. Binnen kon nog een kleine tentoonstelling bekeken worden en waren zaden en honingproducten te koop.

Ongeveer om 12 uur 's middags vertrokken we 'carpoolend' naar de Heimanshof in Hoofddorp.

De wijknatuurtuin in Schalkwijk, Haarlem

foto: Cor van Lier

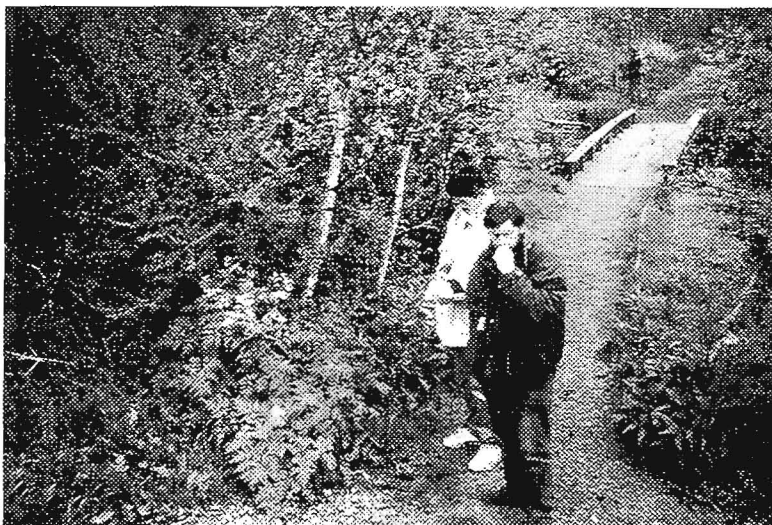
De Heimanshof in Hoofddorp

Hier stonden, net als overigens bij alle vorige tuinen ook, weer koffie, thee en koekjes op de heemtuinvrienden te wachten. In het gebouw van De Heimanshof was men goed voorbereid op de komst van een grote groep collega's. Er vertrokken regelmatig rondleidingen, maar het was beslist geen straf nog even te moeten wachten. In 'De Kijkdoos', het gebouw waar de Vrienden van De Heimanshof terecht heel trots op zijn was genoeg te bekijken. Veel indruk maakte de 'Bloeiwijzer', een serie fraaie foto's van alle planten die op een bepaald moment

(opvallend) aanwezig zijn in de tuin. Ook was er een permanente diapresentatie, een kleine tentoonstelling (o.a. over Meekrap), een interessante zaden- en granencollectie en een uitgebreide verzameling 'heemtuinboeken'. Ook de logboeken die er ter inzage lagen hebben zeker weer menig- een op het idee gebracht dat het toch wel erg leuk is op deze manier de grote en kleine gebeurtenissen in een heemtuin in foto's en tekst vast te leggen.

Juist ook in De Heimanshof bleek de sfeer ideaal om met collega's zowel in het gebouw als daarbuiten eens een uitgebreider praatje te maken. Overal werden tussen heemtuinmedewerkers en -vrienden contacten gelegd of hernieuwd, afspraken gemaakt en ervaringen uitgewisseld.

Buiten in de 'wroethoek' waren plantjes te koop en omdat iedereen daarna toch weer terugging naar zijn/haar 'eigen' tuin werd van het wroethoekaanbod goed gebruik gemaakt om de eigen collectie nog eens aan te vullen. □

Hein Koningen (Amstelveen) en Herman Thierens (Beveren) in De Heimanshof in Hoofddorp

foto: Christa Maes

Bij de samenstelling van dit verslag is dankbaar gebruik gemaakt van de verslagen die ons toegestuurd werden door Christa Maes en Herman Thierens uit Beveren (B), Aad Valk uit Hendrik-Ido-Ambacht en Dimar Los uit Voor- schoten.

Mocht u ook (b.v. voor uw 'vriendenkrant') een verslag van dit weekend gemaakt hebben dan zouden wij het zeer op prijs stellen hiervan een kopietje te ontvangen. Ook foto's zijn welkom, want ook wij willen een Oase-weekend- logboek samenstellen. We hebben in Hoofddorp weer eens bevestigd gezien dat dat toch wel een hele aantrekkelij- ke manier is om ontwikkelingen vast te houden.

Al degenen die er in april niet bij konden zijn wijzen we er nog eens op dat in het laatste weekend van au- gustus een vergelijkbaar (maar toch natuurlijk in veel opzichten weer héél ander) Oase-weekend plaats zal vinden in Gent. Niet vergeten het briefje op tijd terug te sturen als u er (weer) bij wilt zijn!